

วิธีดำเนินงานและการรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีสัมภาษณ์มารดาแต่ละคน โดยสัมภาษณ์มารดาของเด็กปัญญาอ่อนทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียนปัญญาอ่อน และสัมภาษณ์มารดาของเด็กปกติที่บ้าน จากนั้นนำคะแนนทัศนคติ มาวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างทัศนคติของมารดาทั้งสองกลุ่ม โดยใช้วิธีสถิติ t-technique ส่วนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปรต่าง ๆ คือ อายุของมารดา ระดับการศึกษาของมารดา และเพศของเด็ก ใช้วิธีสถิติ Analysis of Variance

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรแบ่งเป็น ๒ กลุ่มดังนี้ คือ

๑) กลุ่มมารดาของเด็กปัญญาอ่อน จำนวน ๔๐ คน แยกเป็นมารดาของเด็กปัญญาอ่อนประเภทพอให้การศึกษาได้ (Eaucable) ๒๐ คน และมารดาของเด็กปัญญาอ่อนประเภทพอให้การศึกษาฝึกฝนได้ (Trainable) ๒๐ คน ในแต่ละประเภทมีเด็กปัญญาอ่อนซึ่งเป็นชาย ๑๐ คนและหญิง ๑๐ คน เด็กปัญญาอ่อนเหล่านี้มีอายุระหว่าง ๑๑ ถึง ๑๖ ปี ล้วนได้รับการตรวจและวินิจฉัยจากแพทย์แห่งโรงพยาบาลปัญญาอ่อนว่ามีสภาพเป็นปัญญาอ่อน และไม่มีความพิการทางร่างกาย

006095

๒) กลุ่มมารดาของเด็กปกติ จำนวน ๔๐ คน เป็นมารดาของเด็กนักเรียนชาย ๒๐ คนและหญิง ๒๐ คนในโรงเรียนราษฎร์ชาย ๑ แห่งและหญิง ๑ แห่ง เด็กเหล่านี้กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔, ๖, และ ๗ มีอายุระหว่าง ๑๑ ถึง ๑๖ ปี และมีคะแนนการสอบไล่ภาคกลางอยู่ระหว่างที่ ๑ ถึงที่ ๕ ของห้อง

ตัวแปรที่ควบคุมระหว่างมารดาทั้งสองกลุ่มคือ อายุและระดับการศึกษาของมารดา (ดูตารางที่ ๑ และ ๒) ตามลำดับ)

ตารางที่ ๑ จำนวนมารดาของเด็กปกติ (N = ๔๐) และจำนวนมารดาของเด็กปัญญาอ่อน (N = ๔๐) แจกตามช่วงอายุเป็นปี

	๓๕ - ๓๘	๓๙ - ๔๔	๔๕ - ๕๒
มารดาของเด็กปกติ	๑๑	๑๓	๑๖
มารดาของเด็กปัญญาอ่อน	๑๔	๑๔	๑๒

ตารางที่ ๒ จำนวนมารดาของเด็กปกติ (N = ๔๐) และมารดาของเด็กปัญญาอ่อน (N = ๔๐) แจกตามระดับการศึกษา

	ประถมศึกษาปีที่ ๐ - ๓	มัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๔	อุดมศึกษาปีที่ ๑ - ๔
มารดาของเด็กปกติ	๑๔	๑๓	๔
มารดาของเด็กปัญญาอ่อน	๑๖	๑๓	๑๑

แบบสอบถามทัศนคติของมารดา

แปลจากแบบสอบถามทัศนคติของมารดาชื่อ PARI (A Parental Attitude Research Instrument) ของ Schaefer และ Bell^๑ ซึ่งสร้างในปี ค.ศ. ๑๙๕๕ โดยดัดแปลงและแก้ไขเพิ่มเติมจากแบบสอบถามทัศนคติของมารดาเกี่ยวกับการเลี้ยงดูอบรมเด็กและชีวิตครอบครัวของ Shoben^๒ และ Mark^๓

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับอนุมัติจาก Schaefer ให้แปลเป็นภาษาไทย อาศัยวัฒนธรรมไทยเป็นหลัก ผู้วิจัยและอาจารย์ในแผนกวิชาจิตวิทยา ๔ ท่านร่วมกันแปล โดยยึดแนวคำถามใน PARI หลังจากนั้นได้ให้มารดา ๑๐ คน ซึ่งเป็นมารดาของเด็ก ประถม ๕ คน และมารดาของเด็กอนุบาล ๕ คน ลงตอบแบบสอบถาม ภายหลังจากการแก้ไขในเรื่องภาษาแล้ว จึงได้นำมาใช้ในการวิจัย (ดูภาคผนวก)

แบบสอบถาม PARI ประกอบด้วยคำถามทั้งสิ้น ๑๑๕ ข้อ ซึ่งแสดงทัศนคติ ๒๓ ชนิด ๆ ละ ๕ ข้อ

^๑Earl S. Schaefer and Richard Q. Bell, "development of a Parental Attitude Research Instrument," Child Development, 29:3, 340-361, September, 1958.

^๒E.J. Shoben Jr. "The Assessment of Parental Attitude in Relation to Child Adjustment," in Child Development, by E.S. Schaefer and R.Q. Bell, 29:3, p.345, September, 1958.

^๓J.C. Mark, "The Attitudes of the Mothers of Male Schizophrenics toward Child Behavior," in Child Development, by E.S. Schaefer and R.Q. Bell, 29:3, p.345, September, 1958.

ทัศนคติ ๒๓ ชนิดมีดังนี้ คือ

- ๑. การสนับสนุนให้พูด (Encouraging Verbalization)
- ๒. การส่งเสริมการพึ่งพามารดา (Fostering Dependency)
- ๓. การคาบลิ้งตัวออกจากสังคม (Seclusion of the Mother)
- ๔. การหักความประสงค์ของเด็ก (Breaking the Will)
- ๕. การเสียสละของมารดา (Martyrdom)
- ๖. การกลัวว่าเด็กจะเป็นอันตราย (Fear of Harming the Baby)
- ๗. การขัดแย้งในชีวิตสมรส (Marital Conflict)
- ๘. การเข้มงวดกวดขัน (Strictness)
- ๙. ความไม่มั่นคงทางอารมณ์ (Irritability)
- ๑๐. การไม่ยอมรับอิทธิพลภายนอก (Excluding Outside Influences)
- ๑๑. การยกย่องบูชาบิดามารดา (Deification)
- ๑๒. การกดความรู้สึกก้าวร้าวของเด็ก (Suppression of Aggression)
- ๑๓. การละเลยหน้าที่แม่บ้าน (Rejection of the Homemaking Role)
- ๑๔. ความเสมอภาคในครอบครัว (Equalitarianism)
- ๑๕. การส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ของเด็ก (Approval of Activity)
- ๑๖. การหลีกเลี่ยงการพูดคุยกับเด็ก (Avoidance of Communication)
- ๑๗. ความไม่เห็นอกเห็นใจของสามี (Inconsiderateness of the Husband)
- ๑๘. การกดความรู้สึกทางเพศของเด็ก (Suppression of Sex)
- ๑๙. การเป็นผู้นำในงานบ้านของมารดา (Ascendance of the Mother)
- ๒๐. การก้าวภายในสิทธิของเด็ก (Intrusiveness)
- ๒๑. ความเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุขกับเด็ก (Comradeship and Sharing)
- ๒๒. การเร่งพัฒนาการของเด็ก (Acceleration of Development)
- ๒๓. ความคงของการพึ่งพามารดา (Dependency of the Mother)

ในการเรียงลำดับข้อ Schaefer และ Bell เรียงข้อ ๑ ๒ ๓..... ฯลฯ ตรงกับชนิดของทัศนคติ ดังนั้น ข้อ ๑, ข้อ ๒๔, ข้อ ๔๗, ข้อ ๗๐, และข้อ ๘๓ เป็นข้อคำถามที่แสดงทัศนคติชนิดที่ ๑

เมื่อใช้วิธีสถิติหา Factor Loading จากทัศนคติ ๒๓ ชนิดดังกล่าว ปรากฏว่า ทัศนคติเหล่านั้นแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑) ทัศนคติเกี่ยวกับการวางระเบียบควบคุมพฤติกรรมของเด็ก (Authoritarian-Control) ซึ่งหมายถึงการที่มารดาใช้อำนาจเหนือพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กประเภทนี้ ประกอบด้วยทัศนคติ ๑๖ ชนิด คือ ชนิดที่ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ และ ๒๓

๒) ทัศนคติเกี่ยวกับการละเลยทอดทิ้งเด็ก (Hostility-Rejection) หมายถึงการที่มารดาไม่ยอมรับและไม่พอใจบทบาทของมารดาที่ดี และภรรยาที่ดี ประเภทนี้มีทัศนคติ ๔ ชนิด คือ ทัศนคติชนิดที่ ๗ ๘ ๙ และ ๑๓

๓) ทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูอบรมเด็กโดยใช้วิธีปกครองแบบประชาธิปไตย (Democratic Attitudes) หมายถึงการที่มารดายอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก และรวมกิจกรรมต่าง ๆ กับเด็ก ประเภทนี้มีทัศนคติ ๓ ชนิดคือ ชนิดที่ ๑ ๑๔ และ ๒๑

การคิดคะแนน

ในการตอบคำถามแต่ละข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบได้คำตอบเดียว จากข้อ ข้อยอมให้เลือกดังนี้ คือ

- ค. เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ข. เห็นด้วย
- ก. ไม่เห็นด้วย
- ง. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ผู้ที่ตอบข้อ ก. จะได้รับคะแนน ๔ คะแนน ข้อ ข. ได้ ๓ คะแนน ข้อ ค. ได้ ๒ คะแนน และข้อ ง. ได้ ๑ คะแนน ตามลำดับ